

Wykładnie autentyczne przepisów prawa kościelnego

1. Wykładnia autentyczna § 40 ust. 4 Zasadniczego Prawa Wewnętrznego Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP z 4 listopada 2006 r.

2. Wykładnia autentyczna § 29 ust. 2 lit. »f« Zasadniczego Prawa Wewnętrznego Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP z 4 listopada 2006 r.

Wykładnia autentyczna § 40 ust. 4 Zasadniczego Prawa Wewnętrznego Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP

„XI Synod Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej na X Sesji w Wiśle w dniu 4 listopada 2006 r. uchwała wykładnię autentyczną § 40 ust. 4 Zasadniczego Prawa Wewnętrznego Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP (ZPW):

1. Termin określony w § 40 ust. 4 ZPW ma charakter instrukcyjny.
2. Proboszcz-administrator pełni swoje obowiązki w parafii do chwili odwołania go przez Konsystorz Kościoła (§ 70 pkt. 3 ZPW).

Uzasadnienie:

W związku z zapytaniem Rady Synodalnej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP, czy termin określony w § 40 ust. 4 ZPW jest terminem bezwzględnie obowiązującym i powoduje z mocy prawa wygaśnięcie uprawnień proboszcza-administratora do zarządzania powierzona mu parafią, Synod Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP dokonał powyższej wykładni przepisów.

Zgodnie z § 70 pkt. 3 ZPW do wyłącznej właściwości Konsystorza należy powoływanie i odwoływanie wikariuszy, proboszczów-administratorów oraz duszpasterzy środowiskowych. Z powyższego wynika, że obowiązki proboszcza-administratora nie wygasają z mocy prawa, po upływie określonego w § 40 ust. 4 ZPW terminu, lecz na skutek odwołania go przez Konsystorz. Stąd też dwuletni termin określony w § 40 ust. 4 ZPW ma charakter wyłącznie instrukcyjny. Przyjęcie odmiennej wykładni byłoby sprzeczne z art. 1 i 2 ustawy z dnia 13 maja 1994 r. o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP (Dz. U. nr 73 poz. 323 ze zmianami), gdyż umożliwiłaby władzom świeckim i osobom trzecim kwestionowanie decyzji Konsystorza oraz paraliżowałoby działalność poszczególnych parafii, które z różnych względów nie są w stanie przeprowadzić wyborów proboszcza w terminie dwuletnim.

Traktowanie terminu określonego w § 40 ust. 4 ZPW jako terminu o charakterze materialnym i bezwzględnie obowiązującym doprowadziłoby do sytuacji, w której niektóre parafie ewangelicko-augsburskie działające w warunkach diaspory, nie mogłyby funkcjonować.

ZPW uchwalone było z myślą o usprawnieniu, a nie paraliżowaniu działalności poszczególnych parafii, a termin dwuletni, obok charakteru instrukcyjnego, ma przede wszystkim charakter dyscyplinujący miejscową społeczność ewangelicką do wyłonienia proboszcza i władz parafialnych. Przekroczenie tego terminu – choć jest sytuacją niepożądaną - nie pociąga za sobą automatycznego wygaśnięcia uprawnień proboszcza-administratora, którego może odwołać wyłącznie Konsystorz.”

Wykładnia autentyczna § 29 ust. 2 lit. »f« Zasadniczego Prawa Wewnętrznego Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP

„XI Synod Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej na X Sesji w Wiśle w dniu 4 listopada 2006 r. uchwała następującą wykładnię autentyczną § 29 ust. 2 lit. »f« Zasadniczego Prawa Wewnętrznego Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP:

1. Umocowanie proboszcza parafii w postępowaniu administracyjnym, określonym w art. 39 ust. 2 ustawy z 13 maja 1994 r. o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP (Dz. U. z dnia 27.06.1994 r.) oraz w postępowaniu regulacyjnym i sądowym, określonym w art. 40 - 45a tejże ustawy, nie wymaga uchwały Zgromadzenia Parafialnego, o której mowa w § 29 ust. 2 lit. »f« ZPW.
2. W postępowaniu administracyjnym, a także w postępowaniu regulacyjnym przed Komisją Regulacyjną i dalej w postępowaniu sądowym, w sprawach określonych w art. 39 ust. 2 oraz art. 40 - 45a ustawy z 13 maja 1994 r. reprezentantem parafii jest z urzędu jej proboszcz lub proboszcz administrator (zgodnie z § 42 ust. 3 Regulaminu Parafialnego Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP).

Uzasadnienie:

Synod Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP dokonał powyższej wykładni § 29 ust. 2 lit. »f« Zasadniczego Prawa Wewnętrznego m.in. w związku z wątpliwościami dotyczącymi właściwej reprezentacji Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Bydgoszczy w sprawie I C 373/05 o przywrócenie własności kościelnej, zawisłej przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy.

Przepis § 29 ust. 2 lit. »f« ZPW stanowi, że do właściwości Zgromadzenia Parafialnego należy podejmowanie uchwał w sprawach "nabycia, zbycia, i zamiany nieruchomości parafialnych oraz wznoszenia nowych budowli (...)". Przepis ten koreluje w pełni z § 42 ust. 4 Regulaminu Parafialnego Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP. Z treści przepisu § 29 ust. 2 lit. »f« ZPW wynika nadto, że przyjmowanie przez parafię darowizn w postaci nieruchomości wolnych od obciążeń nie wymaga uchwały Zgromadzenia Parafialnego. Podjęcie uchwały Zgromadzenia Parafialnego jest warunkiem sine qua non wyłącznie w przypadkach niżej wymienionych:

1. nabycia nieruchomości (w drodze czynności cywilnoprawnej),
2. zbycia nieruchomości parafialnej (w drodze czynności cywilnoprawnej),
3. zamiany nieruchomości parafialnej,

4. wznoszenia nowych budowli.

Powyższe przypadki, wymienione powyżej w pkt 1 - 4 mieszczą się w pojęciu „czynności zarządzające majątkiem Parafii”, o którym mowa w § 42 ust. 4 Regulaminu Parafialnego Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP.

Odmienna interpretacja zakresu § 29 ust. 2 lit. »f« nie jest możliwa, gdyż przepis ten zawiera zamknięty katalog czynności wymagających uchwały Zgromadzenia Parafialnego. Stąd też reprezentowanie parafii przez proboszcza lub proboszcza-administratora w postępowaniach, o których mowa w art. 39 ust. 2 oraz art. 40 – 45a ustawy z dnia 13 maja 1994 r. jest reprezentowaniem parafii na zewnątrz w rozumieniu § 42 ust. 3 Regulaminu Parafialnego Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP i nie wymaga dodatkowych umocowań, potwierdzeń ani uchwał.

Przedmiotem unormowanego w ustawie z dnia 13 maja 1994 r. postępowania administracyjnego i regulacyjnego, z możliwością jego kontynuowania przed sądem powszechnym w sposób bezsporny jest bowiem bezpłatne przysporzenie uczestniczącej w nim parafii mienia nieruchomości lub odszkodowania za mienie, stanowiące w przeszłości własność kościołów ewangelickich, wymienionych w art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy z 13 maja 1994 r. Z tych też względów, na każdym etapie postępowania w tych sprawach właściwym do reprezentowania parafii jest jej proboszcz lub proboszcz administrator, a określony w § 29 ust. 2 lit. »f« ZPW wymóg uchwały Zgromadzenia Parafialnego nie dotyczy wyżej wspomnianego postępowania administracyjnego, regulacyjnego ani sądowego.

Przewidziana w § 29 ust. 2 lit. »f« ZPW uchwała Zgromadzenia Parafialnego jest natomiast niezbędna w przypadku dalszego rozporządzenia nieruchomością parafialną uzyskaną przez parafię w wyniku postępowania administracyjnego, regulacyjnego lub sądowego, o którym mowa w art. 39 ust. 2 oraz art. 40-45a ustawy z dnia 13 maja 1994 r.”